

houder ervan. De zwakste schakel in de huidige identiteitsketen is gelegen bij het proces van aanvraag en afgifte van dergelijke reis-, verblijfs- en/of identiteitsdocumenten en dan wel met name bij het document – vaak een geboortegerelateerd document – dat gebruikt wordt om de juiste identiteit van de aanvrager vast te stellen. Dit document beschikt over het algemeen over dusdanig weinig (echtheids)kenmerken dat controle op echtheid ervan verre van eenvoudig is. In moderne samenlevingen, zoals wij onder andere in West-Europa kennen, is identiteitsfraude een groeiend fenomeen met bijbehorende problemen en dit zal op korte termijn moeten worden aangepakt alvorens het een onoplosbaar probleem gaat worden.

Het voorstel is dan ook om te komen tot een minimum technische standaard van door lidstaten van de EU, de leden van de EER en Zwitserland verstrekte geboortecertificaten en is dus primair bedoeld om de identiteit van burgers van die lidstaten te beschermen tegen onrechtmatig gebruik ervan door derden. Secundair kan het

gebruikt worden om identiteitsfraude tot een minimum te reduceren.

Om dit te realiseren zal de Raad de Europese Commissie moeten vragen het voortouw te nemen in de realisatie van wetgeving op dit gebied. Gezien het feit dat het fenomeen van identiteitsfraude in zowel het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie veelvuldig is besproken, is het in deze bijdrage gedane voorstel om te komen tot een verordening met betrekking tot een minimumstandaard voor bronndocumenten zeer zeker realiseerbaar.

Nadien kunnen de lidstaten van de Europese Unie een dergelijk voorstel op de agenda van de Verenigde Naties (VN) laten plaatsen om dit probleem niet alleen regionaal maar ook mondiaal aan te pakken. Vanuit de VN kan er dan een mandaat komen waarin alle lidstaten aangespoord worden om buiten een deugdelijke registratie van geboortes met bijbehorende identiteiten tevens beter beveiligde geboorteakten te gaan verstrekken aan de burgers van dat land.

OPSPORING EN POLITIE / POLICE AND INVESTIGATION (2)

Optimalisatie federale politie

Willy Bruggeman^a

^a Voorzitter federale politieraad (Corresp.: willy.bruggeman@moerbeke.be).

De beperkte Ministerraad heeft op 24 juli de verschillende principes goedgekeurd van het optimalisatieplan van de politie. Op vraag van de minister van Binnenlandse Zaken heeft een werkgroep 'optimalisering van de federale politie', die ik heb mogen voorzitten, op 21 januari 2013 een rapport ingediend met een aantal voorstellen, vooral in verband met de structuur en de werking van de federale politie. De beslissingen van de ministerraad, grotendeels gebaseerd op het rapport van de werkgroep, omvatten ook beslissingen die meer viseren dan enkel de federale politie.

De belangrijkste doelstellingen zijn:

1° een vereenvoudigde en gemoderniseerde politie met meer slagkracht en ten dienste van de bevolking:

- de doeltreffendheid van de federale politie verbeteren door haar structuren te vereenvoudigen, diensten samen te voegen, een aantal directies en mandaatfuncties af te schaffen en een deel van de overhead weg te werken;
- de coherentie en eenheid van het politiebeleid en -management en van de strategische visie van de federale politie consolideren;
- de steun aan de lokale zones versterken;
- selectie, rekrutering en opleiding verbeteren;
- het professionalisme, de motivatie, de specialisatie, de excellente politiezorg en de modernisering van de politie verder uitbouwen;
- de samenwerking en het overleg met de bestuurlijke en gerechtelijke overheden verstevigen;
- de diensten meer deconcentreren om nog beter ten dienste te staan van de burger, de politiezones en de overheden.

2° een politie die meer operationele mensen op het terrein brengt

Deze doelstelling is gebaseerd op het creëren van schaalvoordelen, het verduidelijken van de taken en het beperken van het aantal medewerkers in managementfuncties. Als gevolg zal het aantal medewerkers worden opgedreven binnen de operationele diensten van de bestuurlijke politie (algemene reserve, wegpolitie, spoorweg-, luchtvaart- en scheepvaartpolitie) en de gerechtelijke politie (terrorisme, ecofin en CDGEFID, speciale eenheden).

De krachtlijnen van het optimalisatieplan zijn:

1° wat de geïntegreerde politie betreft (federaal en lokaal)

- het opvoeren van de operationele politiecapaciteit met het oog op meer politieaanwezigheid en effectievere operationele prestaties op het terrein (jaarlijks rekruteringsniveau stabiliseren, de selectie- en rekruteringsprocedure aanpassen, meer focussen op de kerntaken, de administratieve taken en procedures verlichten en het optimaliseren van de budgetten en de organisatie);
- de band tussen de lokale en de federale politie versterken door het inrichten van een uitgebreid directiecomité waaraan ook de Vaste Commissie van de Lokale Politie deelneemt, het versterken van de samenwerking tussen de opsporingsdiensten van de federale en van de lokale politie en het versterken van de steun van de bestuurlijke politie;
- het afstemmen van de politieorganisatie op de hervorming van Justitie;
- het aanpassen van de politieopleiding aan de operationele vereisten en aan de verwachtingen van het personeel;
- het verzekeren van een efficiënter en beter beschermd beheer van de politie-informatie via het nieuwe wetsontwerp over artikel 44 Wet Politieambt;
- optimaliseren van het begrotingsbeheer om te herinvesteren in het operationeel personeel en de modernisering van de investeringen mogelijk te maken ten voordele van beide politieniveaus;

- modernisering van de uitrusting en de communicatiemiddelen (ICT);
- aanpassen van het beheer van human resource en anticiperen op de verwachte uitstroom;
- versterken van de ethiek en de deontologie en moderniseren van het tuchtstatuut;
- opteren voor een 'functioneel' verloningsbeleid;
- hervormen van de algemene inspectie van de politiediensten en overgaan tot de aanwijzing van de inspecteur-generaal en zijn adjunct.

2° wat de federale politie betreft

- versterken van de strategische visie, de eenheid en slagkracht van het management door de rol en de diensten van het commissariaat-generaal te benadrukken;
- versterken van de operationele gedeconcentreerde capaciteit;
- optimaliseren van het begrotingsbeheer en de begrotingsopvolging om te herinvesteren in het operationeel personeel en in nieuwe investeringen;
- verzekeren van het behoud van het onderscheid tussen gerechtelijke politie en bestuurlijke politie binnen de organisatiestructuur van de federale politie, met aandacht voor het verstevigen van het overleg tussen beide;
- optimaliseren en vereenvoudigen van de organisatiestructuur van de federale politie door het aantal diensten in de directies te reduceren en door de algemene directie DGS, die momenteel bestaat uit 12 afzonderlijke directies, te hervormen tot slechts 4 directies met een beperkter organiek kader;
- de gespecialiseerde operationele capaciteit verhogen en kordaat en gepast antwoorden op steunaanvragen;
- verbeteren van het beheer, de technologie en de analyse van de informatie binnen de federale politie;
- de internationale dimensie verder ontplooiën en versterken van de internationale samenwerking;
- moderniseren van het interne en externe communicatiebeleid van de federale politie.

3° wat de lokale politie betreft

- verbeteren van het rekruterings- en opleidingsniveau van de lokale politie;
- versterken van de terreineffectieven;
- versterken van de financieringscapaciteit van de zones van de lokale politie, in het bijzonder via de fusie van zones;
- verbeteren van de werking van de zones van de lokale politie.

Het meeste aandacht in de media kreeg enerzijds de drastische vermindering van het aantal man-

daathouders van 84 naar 31, en anderzijds het op provinciaal niveau naast elkaar behouden van de DIRJUD en de DIRCO. De bestuurlijke directeur zal het managementbeheer verzekeren van de managementdienst (PLIF) en van het AIK (informatiekruispunt), eveneens ten voordele van de lokale zones en van de gerechtelijke directeur. Nu worden de nodige stappen genomen om dit alles te verwerken in wetteksten en om progressief al deze woorden in daden om te zetten.

OPSPORING EN POLITIE / POLICE AND INVESTIGATION (3)

Identiteitsvaststelling en -onderzoek in de strafrechtsketen: een nevenactiviteit

Tamara Speerstra & Libbe Henstra^a

- ^a MatchingsAutoriteit, Justitiële Informatiedienst, Ministerie van Veiligheid en Justitie Nederland.

1. Inleiding¹

‘Een zorgvuldige vaststelling van de identiteit van de verdachte of een veroordeelde is een elementaire voorwaarde voor de rechtmatigheid en doeltreffendheid van het justitiële overheids-optreden’, zo meldde de minister van Justitie aan de Tweede Kamer in december 2006.² De aanleiding hiervoor was de aanname dat identiteitsfraude een groeiend probleem vormde en zou gaan vormen.³ Om een juiste, betrouwbare en zorgvuldige vaststelling van de identiteit van verdachten of veroordeelden in de strafrechtsketen te versterken, is er vier jaar later een start gemaakt met de gefaseerde invoering van de Wet Identiteitsvaststelling Verdachten, Veroordeelden en Getuigen (WIVVG). De auteurs hebben vanuit de praktijk onderzoek gedaan naar de moeizame weg naar een correct integer (‘wie is het?’) en integraal (‘wat hoort bij hem?’) persoonsbeeld in de strafrechtsketen. De praktijk

blijkt een andere dan die politici, beleidsmakers of wetgevers voor ogen hebben. De weg die met de WIVVG is ingeslagen, is geen geplaveid pad, maar een kronkelig bergpad met een onzeker verloop. Hun onderzoek richtte zich op vragen als wat zijn de knelpunten, waaruit zijn ze ontstaan en welke realistische oplossingsrichtingen zijn aanwezig? In dit artikel worden enkele facetten van hun onderzoek belicht.

2. Het identiteitsprobleem in strafrechtsland

In de dertiende editie van de Dikke Van Dale (1999) betrof een identiteitsprobleem nog een geestelijk probleem. Sindsdien zijn de begrippen ‘identiteitsdiefstal’ of ‘identiteitsfraude’ gemeengoed geworden.⁴ Aan het begin van deze eeuw kwamen er meer en meer verontrustende berichten dat ook de strafrechtsketen op grote schaal geplaagd werd door identiteitsfraude. De autoriteiten signaleerden een toenemend gebruik van valse of vervalste documenten, gedetineerden bleken op andermans naam hun straf uit te zitten en het aantal vermiste identiteits- en reisdocumenten nam verontrustende vormen aan. De gepresenteerde cijfers, die de ernst van het probleem moesten onderstrepen, waren echter sterk overtrokken. Van de meer dan 100.000 ‘aantoonbare identiteitsfraudeurs’, die de toenmalige raadsadviseur van het Nederlandse ministerie van Justitie en bijzonder hoogleraar Jan GRUIPINK in 2006 presenteerde, blijven bij na-

---

¹ Dit artikel is gebaseerd op hun onderzoek *Identiteitsonderzoek in de strafrechtsketen. De MatchingsAutoriteit en de weg naar een integer en integraal persoonsbeeld* dat eveneens op persoonlijke titel tot stand is gekomen.

² Brief aan de Tweede Kamer d.d. 6 december 2006, TK 2006-2007, 29271-23.

³ Memorie van toelichting WIVVG 2007-2008, 31 436, nr.3.

⁴ De term ‘identiteitsfraude’ duikt rond 2002 in de media op, voorafgegaan de politiek Den Haag, die het een paar jaar eerder had geïntroduceerd.